

آدینه منتظر؛ اعوان بر هدایت و وزرای بر تقوی باشید

جهان بشریت وقتی به ثمر می‌رسد و میوه شاداب می‌دهد که انسان کاملی به‌عنوان «مهدی موجود موعود» (عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف) ظهور کند که وارث همه انبیا و اولیای الهی است.

جهان بشریت وقتی به ثمر می‌رسد و میوه شاداب می‌دهد که انسان کاملی به‌عنوان «مهدی موجود موعود» (عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف) ظهور کند که وارث همه انبیا و اولیای الهی است.

برای چنین ظهوری و ظهور چنین ذخیره‌ای چندین شرط لازم است که قسمت مهم آنها شرایط تحصیلی است، نه حصولی؛ یعنی امت اسلامی باید آن شرایط فرهنگی را تحصیل کنند. نباید منتظر بود که آن شرایط خودبه‌خود حاصل بشود تا وجود مبارک ولی‌عصر (ارواحنا فداه) ظهور کند؛ معنای «انتظار» تحصیل شرایط حضور و ظهور اوست. امتی منتظر مهدی موجود موعود (سلام‌الله علیه) است که شرایط ظهورش را فراهم بکند، وگرنه منتظر نخواهد بود!

اولین شرط، رشد فرهنگی امت اسلامی است؛ زیرا امام که معارف الهی را عرضه می‌کند، وقتی جامعه از رشد فرهنگی والایی برخوردار باشد، بهتر می‌فهمد و بهتر دفاع می‌کند. نه خود گرفتار جهل و تهازل خواهد شد، نه اجازه می‌دهد دیگران از جهل و تهازل عوام یا عوام زده سوءاستفاده کنند؛ این نخستین وظیفه است. دومین وظیفه شهامت و شجاعت است در اجرای متوبات پیامبر گرامی اسلام (علیه و علی آله آلاف التحیه و الثناء)، که در حقیقت احکام و حکم الهی است. این دو اصل را به‌عنوان بهترین شرایط انتظار و تحصیل چنین شرایطی، اسلام برای ما مقرر کرده است. از وجود مبارک امام باقر (سلام‌الله علیه) رسیده است: وقتی ولی‌عصر (ارواحنا فداه) ظهور می‌کند که ذات اقدس اله لطفی نسبت به امت انسانی و اسلامی داشته باشد و دست مرحمت اله بر بالای سر امت اسلامی کشیده بشود که عقل اینها و اندیشه اینها کامل باشد؛ اینها اندیشوران فرزانه خواهند بود و خردمندان متبحر و حکیم.

آنچه در جامعه اسلامی می‌گذرد و حکومت می‌کند، «فرهنگ دینی» است. با این رشد، مردم شرایط علمی ظهور حضرت را فراهم کرده‌اند. طبق این روایتی که از امام باقر (سلام‌الله علیه) رسیده است؛ تا مردم عاقل نشده‌اند، معارف دین را درست نشناخته‌اند و معنای امامت را درست ارزیابی نکرده‌اند، توفیق انتظار ولی‌عصر (ارواحنا فداه) نصیب آنها نخواهد شد. دومین شرط که مربوط به مدیریت و مدیریت و شهامت و شجاعت در اجرای احکام الهی است، بیانی است که باز از وجود مبارک امام باقر (سلام‌الله علیه) رسیده است که یاران راستین ولی‌عصر و اصحاب آن حضرت، اجری من لیث و امضی من سینان؛ یعنی از شیر شجاعت‌تر و از نیزه تیزترند. نمونه اینگونه از شهامت‌ها را در دفاع مقدس 8 ساله، مردم ایران اسلامی نشان داده‌اند.

زن و مرد، بزرگسال و میانسال و نوسال نشان داده‌اند که برای حفظ دین می‌توان از شیر با شجاعت‌تر بود و از نیزه تیزتر بود، و هر گونه خطری را با جان خرید! پس اگر از نظر رشد فرهنگی به آن نصاب راه یافتند، و از نظر شهامت و شجاعت به این نصاب بار یافتند، آنگاه شرایط ظهور را تحصیل کرده‌اند.

مطلب بعدی آن است که وقتی وجود مبارک ولی‌عصر (ارواحنا فداه) جلوه می‌کند، ندایی که طنین انداخت، این است؛ ندایی که از آن حضرت به گوش عالمیان می‌رسد، این است: اذکرکم الله ایها الناس و مقامکم بین یدی ربکم؛ نخستین حرف این است: مردم! من شما را به مبدأ و معاد که هو الاول و الآخر است، متذکر می‌کنم. شما به یاد بیاورید خدا را که مبدأ آفرینش شماست و به یاد بیاورید لحظه‌ای که در حضور خدا حاضر می‌شوید برای پاسخ‌دادن به سؤالات الهی که در برابر دستورات او چه کرده‌اید. اگر کسی مبدأ را متذکر بود و معاد را متذکر بود، مشکل اخلاقی، حقوقی، فقهی و مانند آن نخواهد داشت.

منشأ همه تیرگی‌ها و تبهکاری‌های ما غفلت از مبدأ و معاد است. لذا وجود مبارک ولی‌عصر (ارواحنا فداه) وقتی ظهور کرد، نخستین سخنش این است: مردم! به یاد روز حساب باشید. اگر کسی بداند تمام کارها تحت حساب است و در برابر هر فکر و اندیشه‌ای که دارد باید پاسخگو باشد، در برابر هر قیام و رفتار و گفتار و نوشتاری که ارائه کرده است، باید جوابگو باشد، چنین انسانی جز براساس آیه سوره اسراء حرکت نمی‌کند که: رَبِّ ادْخُلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّ اَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ؛ هر کاری که می‌خواهد وارد بشود به نام و یاد خدا، از آن کار بیرون بیاید به نام و یاد خدا.

بعد به ما فرمود: این کار تنها در تک‌تک شما انجام بگیرد، کافی نیست بلکه و انْ تَكُوْنُوْا اَعْوَانًا عَلٰی الْهٰدِيْ وَّ وُزَرَآءَ عَلٰی التَّقْوٰی؛ نه تنها خود را دریابید که عابدانه و زاهدانه زندگی کنید، بلکه عارفانه و عالمانه به سر ببرید. هم خود را دریابید که به چاه نیفتید، هم دست دیگران را بگیرید که از تیرگی و تاریکی برهند و به چاه جهل و غفلت و ضلالت و نسیان و عصیان نیفتند. اعوان بر هدایت باشید، و وزرای بر تقوا.

به کسی می‌گویند «وزیر« که بار سنگین به دوش او باشد. «وزر« یعنی بار سنگین، «وزارت« یعنی ثقل مملکت. «وزیر« یعنی کسی که ثقل مملکت به دوش اوست. مشکل جامعه بی‌تقوایی است، بار تقوا، بسیار بار سنگینی است؛ وزارت تقوا از تمام وزارتخانه‌ها سنگین‌تر است؛ یعنی اگر در یک کشوری 10 تا وزارتخانه، 20 تا وزارتخانه، 50 تا وزارتخانه داشته باشد؛ سنگینی آن 50 وزارتخانه یک طرف و سنگینی وزارت تقوا از طرف دیگر.

این سنگینی‌اش از همه آنها بیشتر است؛ با تقوا شدن بسیار دشوار است. اگر ذات اقدس اله برای متقیان آنچنان مقامی قائل شده است که فرمود: *إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَ نَهَرٍ. فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ* برای همین است؛ یعنی مردان پرهیزکار گذشته از اینکه بهشتی دارند که تجری مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ بوستان‌هایی دارند که نعمت‌های حسی در آن بوستان‌ها فراوان است. نزد خدایی که ملوک مُّقْتَدِر است، حضور و ظهور دارند که این یک بهشت عقلی است و بهشت روحانی، در قبال آن بهشت حسی و بهشت ظاهری، بنابراین اگر این مقام والا برای متقیان مسلم هست، برای آن است.

آیت‌الله عبدالله جوادی آملی